

Indicator	
	Bevolkingsdruk
Meting	
	Aantal en dichtheid van de bevolking in de gemeenten langs het Schelde-estuarium
Beleidscontext	
Langetermijnvisie Schelde-estuarium	
Waarom deze meting?	
<p>Veranderingen in bevolkingsaantallen en -dichtheden kunnen inzicht geven in de mate van druk van de bevolking op het ecosysteem en de nood aan bouwgrond, huisvesting, tewerkstelling, recreatiemogelijkheden, ... Het in rekening brengen van demografische ontwikkelingen is belangrijk voor het uitstippelen van toekomstig beleid voor het Schelde-estuarium. Het streefbeeld 2030 van de Langetermijnvisie Schelde-estuarium stelt een duurzaam gebruik van het estuariene watersysteem voor menselijke behoeften immers voorop. In het kader van de veiligheid tegen overstromen, één van de kenmerken van het streefbeeld, draagt deze meting ook bij tot een inschatting van het mogelijke aantal slachtoffers bij overstromingen. Hierbij dient men echter ook het potentieel overstroombaar gebied, de evacuatiemogelijkheden e.a. in rekening te brengen.</p> <p>Een vergelijking van de trends in bevolkingsdichtheid in de gemeenten van het Schelde-estuarium t.o.v. de veranderingen in bevolkingsdichtheid in het Vlaamse Gewest en Nederland geeft informatie over een al dan niet verschillende trend in het Schelde-estuarium t.o.v. de omringende gebieden.</p>	
Streefdoel(en)	
Geen streefdoelen beschikbaar	
Parameters	
(i)	Jaarlijks aantal inwoners van de Vlaamse en Nederlandse Scheldegemeenten
(ii)	Jaarlijks aantal inwoners van de Vlaamse en Nederlandse Scheldegemeenten als percentage van het totale aantal inwoners respectievelijk van het Vlaams Gewest en Nederland
(ii)	Jaarlijks aantal inwoners per vierkante kilometer in de Vlaamse en Nederlandse Scheldegemeenten ten opzichte van het aantal inwoners per vierkante kilometer in respectievelijk het Vlaams Gewest en Nederland.
Ruimtelijk bereik	
NL	VL
De huidige 9 gemeenten waarvan meer dan 0,5% van het oppervlak in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium ⁽¹⁾ gelegen is (zie figuur 1).	De huidige 51 gemeenten waarvan meer dan 0,5% van het oppervlak in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium ⁽¹⁾ gelegen is (zie figuur 1).

Temporeel bereik	
NL	VL
1988 – 2008, vanaf 1988 jaarlijkse meting	1990, 1995 – 2008, vanaf 1995 jaarlijkse meting
Databronnen NL	
<p>Data- eigenaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) <p>Locatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Statline databank v5.1 <p>Toegankelijkheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data vrij toegankelijk op http://statline.cbs.nl/statweb/ Selecteer: ‘Thema’s’ – ‘Nederland regionaal’ – ‘Kerncijfers’ – ‘Regionale Kerncijfers Nederland’ Selecteer volgende onderwerpen: Bevolking (bevolkingsamenstelling op 1 januari: totale bevolking [aantal] en bevolkingsdichtheid [aantal inwoners/km²]) Bodemgebruik (landoppervlakte [km²]) Selecteer alle regio’s en alle perioden <p>Formaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MS Excel met één tabblad voor alle jaren: Regio’s Perioden Totale bevolking (aantal) Oppervlakte Land (km²) Bevolkingsdichtheid (aantal inwoners per km²) 	
Databronnen VL	
<p>Dataverleverancier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Federale Overheidsdienst Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (AD SEI, voormalig NIS) <p>Locatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studiedienst van de Vlaamse regering <p>Toegankelijkheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data vrij toegankelijk op http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/ Selecteer Cijfers - Demografie – Bevolking en bevolkingsdichtheid per gemeente <p>Formaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MS Excel met tabbladen per jaar: NIS-code 	

Gemeente Totaal bevolking [aantal] Oppervlakte [CA = m ²] Gemiddelde bevolkingsdichtheid per km ² Gewest		
Methodologie NL		
	Stappen	Producten
1	Identificeer alle huidige Vlaamse en Nederlandse gemeenten ⁽²⁾ waarvan meer dan 0,5% van het oppervlak in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium ⁽¹⁾ gelegen is. Deze gemeenten bepalen het studiegebied.	Lijst van huidige Vlaamse en Nederlandse gemeenten (en historische fusiegemeenten) waarvan meer dan 0,5% van het oppervlak in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium gelegen is.
2	Verzamel de bevolkingsgegevens voor alle eenheden die in het studiegebied geïdentificeerd zijn in stap 1.	Bevolkingsaantal en bevolkingsdichtheid van Nederland, het Vlaams Gewest ⁽³⁾ en de gemeenten ⁽⁴⁾ in het studiegebied
3	Tel, voor elk jaar, de bevolkingsaantallen op voor 1) de Vlaamse gemeenten, 2) de Nederlandse gemeenten geïdentificeerd in stap 1.	1) <u>Jaarlijks aantal inwoners van de Vlaamse gemeenten in het studiegebied, hierna Vlaamse 'Scheldegemeenten'.</u> 2) <u>Jaarlijks aantal inwoners van de Nederlandse gemeenten in het studiegebied, hierna Nederlandse 'Scheldegemeenten'.</u>
4	Deel de resultaten van stap 3 (1 en 2) door het jaarlijks totaal aantal inwoners respectievelijk van het Vlaams Gewest en Nederland.	<u>Jaarlijks aantal inwoners van de Vlaamse en Nederlandse Scheldegemeenten als percentage van het totale aantal inwoners respectievelijk van het Vlaams Gewest en Nederland.</u>
5	Verzamel de oppervlakten voor alle eenheden die in het studiegebied geïdentificeerd zijn in stap 1.	Oppervlakte van Nederland, het Vlaams Gewest ⁽²⁾ en de gemeenten ⁽³⁾ in het studiegebied.
6	Tel, per jaar, de oppervlakten op voor 1) de Vlaamse gemeenten en 2) de Nederlandse gemeenten geïdentificeerd in stap 1.	Jaarlijkse totale oppervlakte van 1) de Vlaamse 'Scheldegemeenten' en 2) de Nederlandse 'Scheldegemeenten'.
7	Deel het resultaat van stap 3 (1 en 2) door het resultaat van stap 6 (respectievelijk 1 en 2).	Jaarlijks aantal inwoners per vierkante kilometer in 1) de Vlaamse Scheldegemeenten en 2) de Nederlandse Scheldegemeenten.
8	Plaats het resultaat van stap 7 samen in een grafiek met de bevolkingsdichtheid van het Vlaams Gewest en Nederland	<u>Jaarlijks aantal inwoners per vierkante kilometer in de Vlaamse en Nederlandse Scheldegemeenten ten opzichte van het aantal inwoners per vierkante kilometer in respectievelijk het Vlaams Gewest en Nederland.</u>

Betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van data en methodologie
<p>De Vlaamse bevolkingsgegevens zijn gebaseerd op de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen. In dit register worden de gegevens uit de gemeentelijke bevolkingsregisters over al de burgers die in het land verblijven samengebracht. De gemeenteregisters vormen de informatiebasis en worden beschouwd als de beste bron, ook al zijn ze niet perfect. De kwaliteit van het uiteindelijke resultaat is eveneens afhankelijk van die van elke schakel in de ketting: de gemeenteregisters, de overzending naar het Rijksregister, het beheer bij het Rijksregister en de verwerking bij de AD SEI. De laatste jaren werden de registers goed gescreend, vooral dankzij de vernieuwing van de identiteitskaarten.</p> <p>De Nederlandse bevolkingsgegevens zijn gebaseerd op de gegevens van de Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA). In de GBA wordt in principe iedereen die voor onbepaalde tijd in een Nederlandse gemeente woonachtig is, opgenomen. Het CBS controleert de gegevens op volledigheid, interne consistentie en plausibiliteit.</p> <p>De Nederlandse gemeenten hebben in de loop der tijd fusies en grenswijzigingen ondergaan. Op basis van de vrij beschikbare gegevens in de databank van het CBS konden de bevolkingsgegevens van de gefusioneerde gemeenten worden bepaald. Grenswijzigingen kunnen helaas niet worden meegenomen, hoewel dit meestal slechts om enkele inwoners en hectaren gaat.</p>
Uitwerking van de meting: verbetering en toekomst
<p>Indien de bevolkingsgegevens van de jaren vóór grenswijzigingen beschikbaar worden gesteld volgens de afbakening van de huidige Nederlandse gemeenten, zal de meting nog iets correcter zijn dan ze nu is.</p>
Actualisatie- inspanning
<p>Bevolkingsgegevens worden jaarlijks gepubliceerd op de website van de Studiedienst van de Vlaamse regering en de website van het Centraal Bureau voor de Statistiek.</p>

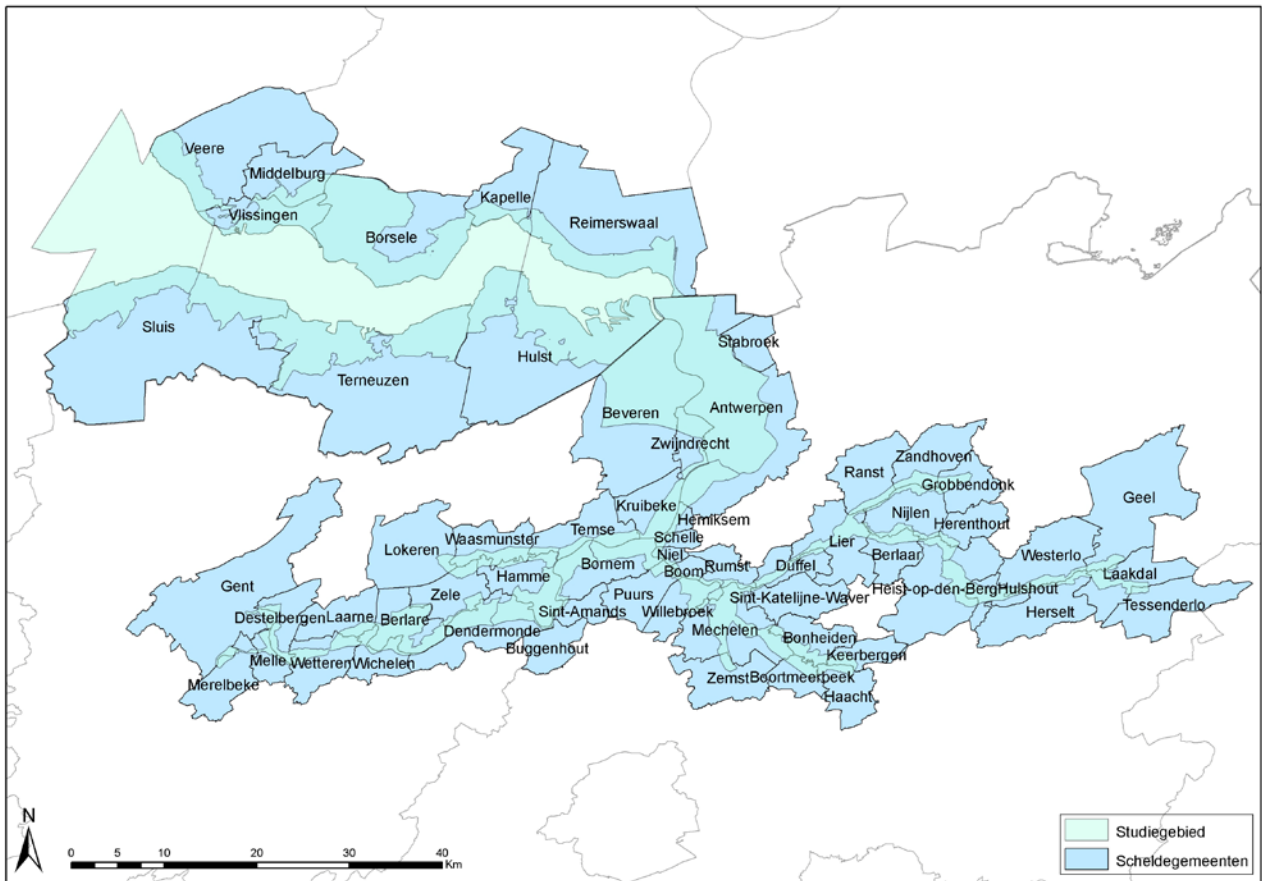
Opmerkingen

(1)

Het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium (uitgebreid in het kader van de opvangfunctie voor water):

Van den Bergh, E.; Van Damme, S.; Graveland, J.; de Jong, D.J.; Baten, I.; Meire, P. (2003). Studierapport natuurontwikkelingsmaatregelen ten behoeve van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium; Op basis van een ecosysteemanalyse en verkenning van mogelijke maatregelen om het streefbeeld Natuurlijkheid van de Lange Termijn Visie te bereiken. Werkdocument RIKZ, 2003.825x. [S.n.]. 99 + annexes pp., [details](#)

Couderé, K.; Vincke, J.; Nachtergaele, L.; Van den Bergh, E.; Dauwe, W.; Bulckaen, D.; Gauderis, J. (2005). Geactualiseerd Sigmaphan voor veiligheid en natuurlijkheid in het bekken van de Zeeschelde: synthesesnota. Waterwegen & Zeekanaal NV: Antwerpen, Belgium. II, 74 pp., [details](#)

Figuur 1: Kaart van de huidige Scheldegemeenten (gemeenten waarvan meer dan 0,5% van het oppervlak in het studiegebied van het Natuurontwikkelingsplan Schelde-estuarium gelegen is)

(2)

Beschouw hierbij ook de historische fusiegemeenten die deel uitmaken van de huidige gemeenten en hun grenzen, voor de fusies in de periode 1988 - 2008.

(3)

Het bevolkingsaantal en de oppervlakte van het Vlaams Gewest werd bepaald door de gegevens van de gemeenten in het Vlaams Gewest samen te tellen. De bevolkingsdichtheid van het Vlaams Gewest werd bepaald door het bevolkingsaantal te delen door de oppervlakte.

(4)

Voor de Nederlandse gemeenten wordt rekening gehouden met de fusies en grenswijzigingen die in het verleden zijn opgetreden.